

СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ

Соціальна мобільність — це зміна місця, яке посідають людина або група людей у соціальній структурі.

Одне із перших визначень соціальної мобільності дав відомий соціолог Пітірім Сорокін.

Соціальна мобільність — це будь-який перехід індивіда, групи або соціального об'єкта, або цінності, створеної або модифікованої завдяки діяльності, від однієї соціальної позиції до іншої, в результаті чого соціальне становище індивіда або групи змінюється.

П.Сорокін визначає соціальну мобільність як будь-який перехід індивіда або соціального об'єкта, тобто всього того, що створено або модифіковано людською діяльністю, із однієї соціальної позиції в іншу. Існує два основних типи соціальної мобільності: горизонтальна і вертикальна.

Сім'я => Сім'я

Горизонтальна мобільність передбачає перехід індивіда з однієї соціальної групи в іншу, яка розміщена на тому ж рівні. Різновидом горизонтальної мобільності є географічна мобільність, що полягає не в зміні статусу або групи, а переміщення з одного місця в інше, зберігаючи при цьому попередній статус. Якщо до зміни місця додається зміна статусу, то географічна мобільність перетворюється в міграцію. Класифікація може бути проведена і за іншими критеріями.

Так, наприклад, розрізняють індивідуальну мобільність (переміщення індивіда відбуваються незалежно від інших) та групову мобільність (переміщення виникають колективно).

Вертикальна мобільність

Під вертикальною соціальною мобільністю розуміють ті відносини, які виникають при переміщенні індивіда або соціального об'єкта з одного соціального пласта в інший. В залежності від напрямку переміщення існує два типи вертикальної мобільності: висхідна і низхідна, тобто соціальний підйом і соціальний спуск. Відповідно до природи стратифікації існують низхідні і висхідні течії економічної, політичної і професійної мобільності, не говорячи вже про інші менш важливі типи.

Принципи соціальної мобільності

1. Навряд чи коли-небудь існували суспільства, соціальні верстви яких були абсолютно закритими або в яких відсутня була б вертикальна мобільність в її трьох основних аспектах — економічній, політичній, професійній.

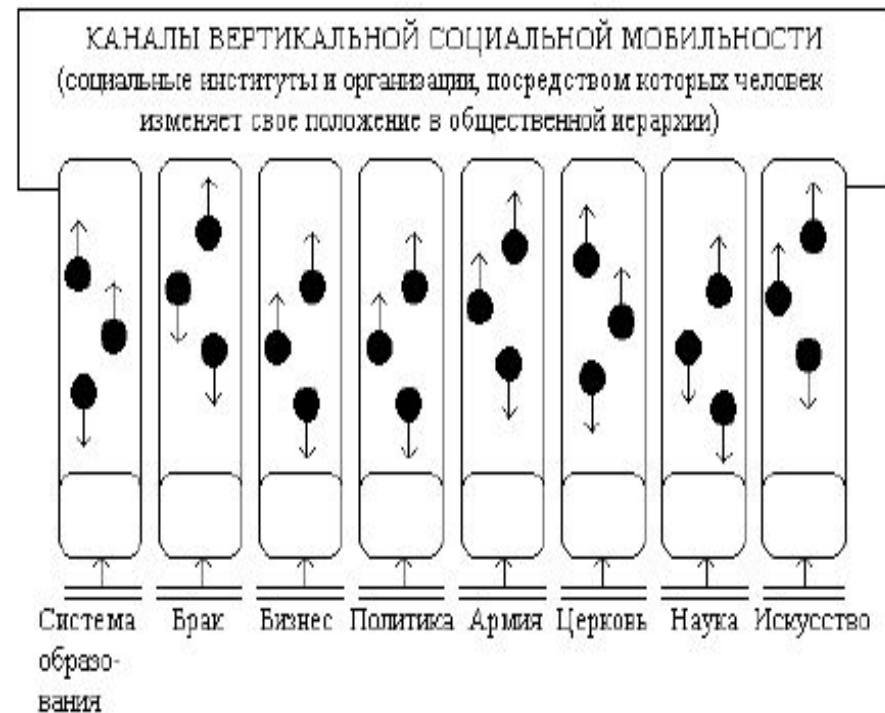
2. Ніколи не існувало суспільства, в якому вертикальна соціальна мобільність була б абсолютно вільною, а перехід з однієї соціальної страти в іншу здійснювався б без будь-якого опору. Якби мобільність була б абсолютно вільною, то в суспільстві, яке виникло, не було б соціальних страт.

Шляхи, якими відбувається переміщення людей з одних соціальних груп до інших, називають **каналами соціальної мобільності**, чи **соціальними ліфтами**.

Надзвичайно актуальним сьогодні **для вас може стати роль майбутньої професії як соціального ліфта**.

Вибравши гуманітарний профіль, ви вже визначаєте, що ваша професія буде у сфері взаємин людина-людина. Вивчаючи тему соціальної мобільності, можна замислитись над тим, чи користується попитом обрана вами професія в нашому місті, чи зможете ви пропонувати свої професійні здібності на ринку праці в іншому місті або регіоні.

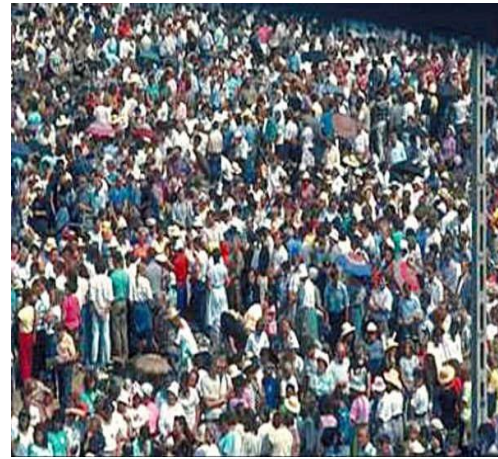

Прикладами може бути: армійська служба, здобуття освіти, оволодіння професією, укладання шлюбу, придбання майна.

Соціальна мобільність залежить від структури суспільства і безпосередньо від індивіда.

Приклади «закритого» суспільства з низькою соціальною мобільністю — патріархальне, традиційне суспільство, каста в Індії та деяких країнах Африки, замкнені групи, обмежений доступ до статусної групи.

Індустріальне, «відкрите» суспільство характеризується високою соціальною мобільністю. У такому суспільстві немає заборон на професії, шлюби, зміну місця проживання.

У межах одного суспільства й на окремих етапах його розвитку соціальна мобільність може бути різною (революції, війни, реформи).

Соціум

Соціум — це:

суспільство як цілісна соціальна система;
людська спільність певного типу (родові і сімейно-споріднені, соціально-класові, національно-етнічні, територіально-поселенські спільності);
соціальне оточення людини, сукупність форм діяльності людей, що історично склалися.

Соціальна комунікація

Соціальна комунікація (англ. social communication) — це обмін між людьми або іншими соціальними суб'єктами цілісними знаковими повідомленнями, у яких відображені інформація, знання, ідеї, емоції тощо.

Цей обмін зумовлений цілим рядом соціально значимих оцінок, конкретних ситуацій, комунікативних сфер і норм спілкування, прийнятих у даному суспільстві.

Комунікативність (лат. communicatio — зв'язок, повідомлення) — сукупність істотних, відносно стійких властивостей особистості, що сприяють успішному прийому, розумінню, засвоєнню, використанню й передаванню інформації.

Комунікація походить від лат. communicatio — єдність, передання, з'єднання, повідомлення, пов'язаного з дієсловом сот- типісо — роблю спільним, повідомляю, з'єдную.

Поняття «комунікація» може вживатись у декількох значеннях: соціальна комунікація, спілкування між людьми та іншими соціальними суб'єктами; телекомунікації або зв'язок за допомогою технічних засобів; певна система, за допомогою якої забезпечують сполучення між віддаленими об'єктами, наприклад: підземні комунікації, транспортні комунікації, каналізаційні комунікації тощо.

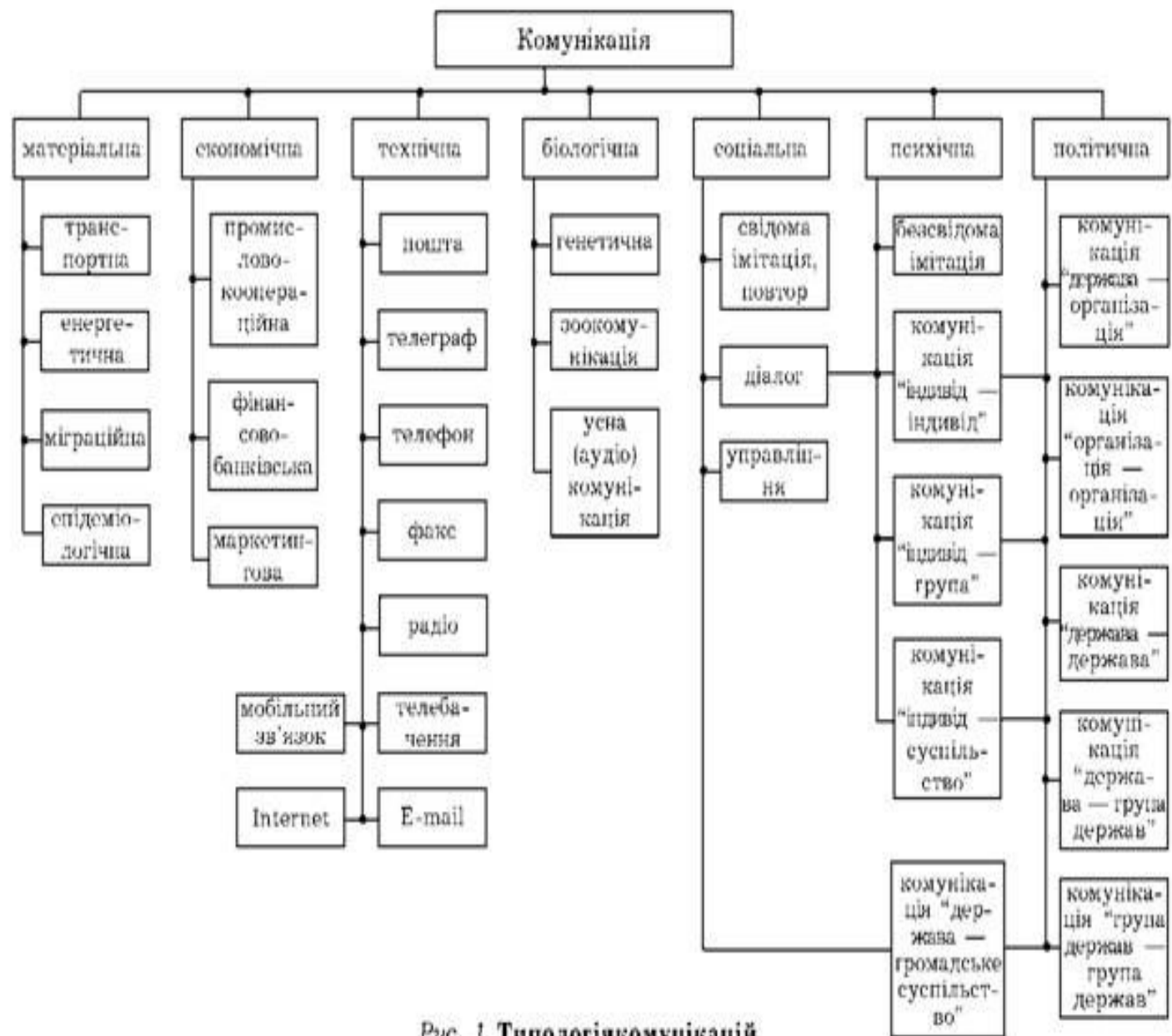

Рис. 1. Типологія комунікацій

Участь у житті суспільства

За словами Авраама Лінкольна, ми успадкували державу "народу для народу в інтересах народу..." У праві брати участь у самоврядуванні - захищаючи наші права і піклуючись про забезпечення загального блага - закладена певна відповідальність. У цю відповідальність входять знання і навички осмисленої участі в житті суспільства для забезпечення усім волі і справедливості.

Демонстрація — масова хода як публічне вираження соціально-політичного настрою; організована форма політичних дій, оскільки в нього є організатори, цілі та завдання (наприклад, домогтися якомога більшої підтримки виборців на користь того чи іншого кандидата і виграти виборчу кампанію).

Демонстрація шахтарів-страйкарів Донбасу. 1990-і роки.

Хід по Запоріжжю у 1990 р.
Організований Народним Рухом
України та Товариством української
мови імені Тараса Шевченка.

Мітинг — це організована форма політичних дій, оскільки в нього є організатори, цілі та завдання (наприклад, домогтися якомога більшої підтримки виборців на користь того чи іншого кандидата і виграти виборчу кампанію). Водночас мітинг, як і будь-яке багатолюдне зібрання, може перетворитися за певних умов у стихійний некерований процес і супроводжуватися раптовою зміною настроїв учасників, вибухом емоцій, бурхливими пристрастями.

Меценатство — добровільна безкорислива діяльність фізичних осіб у матеріальній, фінансовій та іншій підтримці набувачів благодійної допомоги. Назва походить від прізвища римлянина Мецената (Мекенат), який був покровителем мистецтв за імператора Августа і другом Горація та інших поетів.

Iskorki2201.01.00

Волонтерська діяльність — індивідуальна чи колективна — це спосіб підтримки, піклування, надання допомоги членам громади; взаємодії між людьми для спільного вироблення нових шляхів вирішення проблем, які виникають. Це створює можливості для навчання та розвитку впродовж життя кожної людини.

Конкуренція і солідарність.

Складові **конкуренції** - соціальна асертивність, індивідуалізація і самоприйняття. Здорова конкуренція - дії, що характеризуються одночасним пошуком бажаного різними суб'єктами за умови чесних правил і обставин.

Складові **солідарності** - інтерперсональна взаємність та інтимність. Зріла солідарність - внутрішнє ставлення і дії, що характеризуються спільністю інтересів, цілей, стандартів та відповідальності.

Таким чином **конкуренція і солідарність** -
однаково важливі чинники психічного здоров'
я. Важливим завданням для сучасного
суспільства, різних держав і націй - знайти
баланс між конкуренцією і солідарністю.
Складається враження, що останнім часом
конкуренція затьмарює солідарність.

